

Богдан Семененко,
прокурор
Київської місцевої прокуратури № 4
міста Києва

УДК 349.2 (477)

Система морально-правових заходів забезпечення службово-трудової дисципліни в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект

У системі проголошених та задекларованих в Україні основоположних реформ у державно-правовій сфері [1, с. 9-15; 2] провідне місце посідає реформування органів прокуратури, у тому числі удосконалення організаційно-правових механізмів забезпечення службово-трудової дисципліни як чинник належного виконання покладених на них завдань та повноважень [3, 4]. У контексті реформаторських кроків держави, здійснюючи переосмислення організаційно-правових механізмів забезпечення службово-трудової дисципліни, на окрему увагу заслуговують питання пов'язані із морально-правовими заходами.

З правової точки зору морально-правові заходи забезпечення службово-трудової дисципліни покликані сприяти: 1) мотивації праці в органах прокуратури; 2) виробленню чіткої системи моральних, правових вимог, обмежень та обов'язків щодо посад в органах прокуратури; 3) належному виконанню органами прокуратури покладених на них завдань та повно-

важень; 4) стимулюванню до зразкового виконання, передусім, посадовими особами органів прокуратури покладених на них службово-трудових (посадових) обов'язків; 5) розвитку системи заходів заохочень в органах прокуратури; 6) упорядкуванню питань щодо притягнення посадових осіб до дисциплінарної відповідальності. Тому, пряминою характеристикою морально-правових заходів забезпечення службово-трудової дисципліни виступає трудова правосуб'єктність посадових осіб органів прокуратури, оскільки вона включає комплекс прав, обов'язків, гарантій у сфері праці [5, с. 145-146].

Варто відзначити, що окремої уваги заслуговують Керівні принципи щодо осіб, які здійснюють судові переслідування, прийняті восьмим Конгресом ООН з попередження злочинності і поводження з правопорушниками (далі – Керівні принципи) [6]. За змістом таких принципів особи, відібрані для здійснення судового переслідування, повинні мати

високі моральні якості і здібності, а також відповідну підготовку і кваліфікацію. При цьому, такі особи діють у відповідності до закону, Кодексу професійної поведінки, інших встановлених стандартів і етичних норм, приписів Керівних принципів. Також слід підкреслити, що у відповідності до норм Конституції України (ст.ст. 6, 8, 19) органи державної влади та їх посадові особи мають діяти у відповідності до норм Конституції та законів України. Основний Закон України (ст. 8) декларує принцип верховенства права як основоположний по відношенню до суспільства та держави. Очевидно, що такі принципи є важливими по відношенню до організації службово-трудої дисципліни в органах прокуратури. Разом із тим, законодавче регулювання морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури залишається вразливим. По-перше, Кодекс законів про працю України (ст. 1) (далі – КЗпП) [7], як базовий закон у сфері праці, регулює трудові відносини всіх працівників, сприяючи зростанню продуктивності праці, поліпшенню якості роботи, підвищенню ефективності суспільного виробництва і піднесенню на цій основі матеріального і культурного рівня життя трудящих, зміцненню трудової дисципліни і поступовому перетворенню праці на благо суспільства в першу життєву потребу кожної працездатної людини. Крім того, у КЗпП України (ст. 140) визначено, що трудова дисципліна на підприємствах, в установах, організаціях забезпечується створенням необхідних організаційних та економічних умов для нормальної високопродуктивної роботи, свідомим ставленням до праці, методами переконання, виховання, а також заохоченням за сумлінну працю. З правової точки зору, такі підходи потребують удосконалення, через призму сучасного розуміння морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни. По-друге, ухвалені свого часу в Україні

Закон України «Про прокуратуру» (1991 р.) [8] та Дисциплінарний статут прокуратури України [9], які фактично втратили актуальність через процес реформування органів прокуратури, не містили належних механізмів мотивації праці посадових осіб та передбачали досить недосконалі приписи щодо понесення прокурорами дисциплінарної відповідальності. По-третє, прийнятий Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року новий Закон України «Про прокуратуру» (ст. 1) [10], запроваджуючи найбільш істотні особливості дисциплінарної відповідальності прокурорів, системно не визначає комплексу морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни.

Варто зауважити, що подальший процес забезпечення належного функціонування службово-трудої дисципліни в органах прокуратури, тісно пов'язаний із удосконаленням законодавчої регламентації, у тому числі, у процесі новітньої кодифікації трудового законодавства.

Метою наукової статті є науково-теоретичне дослідження системи морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури в умовах сьогодення. У юридичній літературі зазначена проблематика частково розглядалася у працях таких вчених-юристів як: В. М. Андріїв, В. С. Венедіктов, С. В. Венедіктов, С. Я. Вавженчук, С. В. Вишновецька, І. В. Зуб, М. І. Іншин, М. М. Клементарський, В. С. Ковригін, Т. В. Колеснік, В. Л. Костюк, М. В. Косюта, Д. Є. Кутоманов, С. С. Лукаш, П. С. Луцюк, А. Р. Мацюк, Н. О. Мельничук, М. О. Міщук, Л. В. Могілевський, О. В. Москаленко, П. Д. Пилипенко, Є. Ю. Подорожній, С. М. Прилипко, О. І. Процевський, С. М. Синчук, О. В. Тищенко, Н. М. Хуторян, Г. І. Чанишева, В. І. Щербина, О. М. Ярошенко та ін. Доктринальні наукові напрацювання цих та інших вчених є важливим базисом науково-теоретичних

пошуків щодо належного функціонування службово-трудої дисципліни в органах прокуратури. Водночас, урахуваючи міжнародні та національні тенденції щодо реформування правоохоронних органів, підвищення ефективності діяльності органів прокуратури, належного виконання ними своїх конституційних завдань та повноважень, проблематика щодо удосконалення системи морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни набуває новітньої актуальності на шляху утвердження в Україні правової держави.

Слідуючи змісту законодавства, слід зазначити, що службово-трудова дисципліна ґрунтується на основоположних, базових принципах, які забезпечують її належне функціонування, упроваджують механізми реалізації права на працю та інших трудових прав у цих органах [11; 12; 13, с. 10-20; 14, с. 7-11]. Закон України «Про прокуратуру» передбачає, що діяльність прокуратури ґрунтується на засадах: верховенства права та визнання людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю; законності, справедливості, неупередженості та об'єктивності; територіальності; презумпції невинуватості; незалежності прокурорів, що передбачає існування гарантій від незаконного політичного, матеріального чи іншого впливу на прокурора щодо прийняття ним рішень при виконанні службових обов'язків; політичної нейтральності прокуратури; недопустимості незаконного втручання прокуратури в діяльність органів законодавчої, виконавчої і судової влади; поваги до незалежності суддів, що передбачає заборону публічного висловлювання сумнівів щодо правосудності судових рішень поза межами процедури їх оскарження у порядку, передбаченому процесуальним законом; прозорості діяльності прокуратури, що забезпечується відкритим і конкурсним зайняттям посади прокурора, вільним доступом до інфор-

мації довідкового характеру, наданням на запити інформації, якщо законом не встановлено обмежень щодо її надання; неухильного дотримання вимог професійної етики та поведінки.

Означені засадничі положення, по-перше, спрямовують мету та завдання службово-трудої дисципліни в органах прокуратури; по-друге, сприяють виділенню моральних, етичних, правових чинників, які забезпечують функціонування службово-трудої дисципліни.

З правової точки зору, службово-трудова дисципліна в органах прокуратури спрямована на належне виконання посадовими особами покладених на неї завдань та повноважень. При цьому, урахуваючи приписи КЗпП України (ст. 140), службово-трудова дисципліна забезпечується створенням необхідних належних умов для нормальної, високопродуктивної роботи посадових осіб, свідомим, високоморальним ставленням до праці, методами переконання, виховання, а також заохоченням за сумлінну працю.

Можна погодитися із позицією професорів М. І. Іншина, В. І. Щербини, С. В. Вишневецької, Я. І. Безуглої, Н. О. Мельничук та інших вчених, що трудова дисципліна забезпечується через свідоме ставлення сторін трудових відносин до належної поведінки; покладення на сторін трудових відносин чіткої системи трудових обов'язків; можливості застосування до працівників заходів заохочень; можливості застосування до працівників заходів громадського та/або дисциплінарного впливу [15, с. 348].

Система морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури включає в себе низку заходів особистісного характеру, які застосовують високий рівень моральності, правової культури, усвідомлення необхідності належного виконання посадовими особами своїх службово-трудова обов'язків. При цьому, як

правило, непотрібно додаткових приписів у чинному законодавстві. Відповідні засади також закладено у Присязі прокурора. Так, за змістом Закону України «Про прокуратуру» особа, призначена на посаду прокурора, набуває повноважень прокурора після складення Присяги прокурора такого змісту: «Я, (прізвище, ім'я, по батькові), вступаючи на службу в прокуратуру, присвячую свою діяльність служінню Українському народові і Україні та урочисто присягаю: неухильно додержуватися Конституції та законів України; сумлінним виконанням своїх службових обов'язків сприяти утвердженню верховенства права, законності та правопорядку; захищати права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства і держави; постійно удосконалювати свою професійну майстерність, бути принциповим, чесно, сумлінно і неупереджено виконувати свої обов'язки, з гідністю нести високе звання прокурора».

До моральних, етичних заходів, які забезпечують дотримання службово-трудої дисципліни в органах прокуратури, належить і система морально-етичних норм. У відповідності до приписів Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів (далі – Кодекс) [16] (ст. 1) визначено основні його завдання, а саме: забезпечення компетентного та ефективного здійснення прокурорами своїх професійних обов'язків на підставі додержання принципів верховенства права, законності, справедливості, неупередженості, визначення морально-етичних стандартів внутрішньої та зовнішньої комунікації; підвищення авторитету органів прокуратури та сприяння зміцненню довіри громадян до них; створення умов для розвитку у прокурорів почуття справедливості, відповідальності, відданості справі, додержання загальнолюдських моральних цінностей, запобігання проявам корупції; формування принципової морально-правової позиції у взаєминах з громадянами, колегами, керівниками та підлегли-

ми. До основних принципів професійної етики та поведінки прокурорів Кодексом (ст. 4) віднесено такі: верховенства права та законності; поваги до прав і свобод людини і громадянина, недопущення дискримінації; незалежності та самостійності; політичної нейтральності; презумпції невинуватості; справедливості, неупередженості та об'єктивності; професійної честі і гідності, формування довіри до прокуратури; прозорості службової діяльності, конфіденційності; утримання від виконання незаконних наказів та вказівок; недопущення конфлікту інтересів; компетентності та професіоналізму; доброчесності, зразковості поведінки та дисциплінованості; поваги до незалежності суддів. При цьому, за змістом Кодексу (ст. 32) оцінка дотримання норм професійної етики та поведінки прокурора може проводитися під час дисциплінарного провадження та надаватися при вирішенні питань щодо підвищення по службі, присвоєння класного чину, підготовки характеристик та рекомендацій.

Система морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури тісно пов'язана із системою прав, обов'язків та відповідальністю прокурорів. Положеннями Закону України «Про прокуратуру» (ст. 19, 20) передбачено, що прокурор має право: брати участь у прокурорському самоврядуванні для вирішення питань внутрішньої діяльності прокуратури; бути членами професійних спілок, утворювати громадські організації та брати в них участь з метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення свого професійного рівня; бути відрядженим для роботи у Кваліфікаційно-дисциплінарній комісії прокурорів, Національній академії прокуратури України чи в інших органах у визначених законом випадках. Водночас, основними обов'язками прокурора є наступні: удосконалювати свій професійний рівень та з цією метою підвищувати кваліфікацію; періодично проходити

підготовку у Національній академії прокуратури України, що має включати вивчення правил прокурорської етики; неухильно додержуватися Присяги прокурора; виявляти повагу до осіб під час здійснення своїх повноважень; не розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом; діяти лише на підставі, в межах та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; додержуватися правил прокурорської етики, зокрема не допускати поведінки, яка дискредитує його як представника прокуратури та може зашкодити авторитету прокуратури; щорічно проходити таємну перевірку доброчесності. Що ж стосується відповідальності прокурорів, то, варто наголосити, що шкода, завдана незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю прокурора, відшкодовується державою незалежно від його вини в порядку, визначеному законом. Держава, відшкодувавши шкоду, завдану прокурором, має право зворотної вимоги до нього в розмірі виплаченого відшкодування в разі встановлення в діях прокурора складу кримінального правопорушення за обвинувальним вироком суду щодо нього, який набрав законної сили.

Крім того, перебування на посаді прокурора несумісне з обійманням посади в будь-якому органі державної влади, іншому державному органі, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом на державних виборних посадах. Вимоги щодо несумісності не поширюються на участь прокурорів у діяльності виборних органів релігійних та громадських організацій. Водночас, на прокурора поширюються обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Також прокурор не може належати до політичної партії, брати участь у політичних акціях, мітингах, страйках. Також варто зауважити, що обов'язки прав та обов'язків посадових осіб органів прокуратури конкретизується із урахуванням положень актів законодавства.

Слід відзначити, що система морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури включає заходи заохочень. Досить цікавою і змістовною видається позиція професорів М. І. Іншина, В. І. Щербини, С. В. Вишневецької, Я. І. Безуглої, Н. О. Мельничук та інших вчених, які вважають, що заходи заохочення у трудовому праві – це передбачені нормативно-правовими актами заходи позитивного, публічного оцінювання роботодавцем належного виконання працівниками трудової функції та інших обов'язків за трудовим договором [15, с. 352]. Принагідно варто застерегти, що заходи заохочення до посадових осіб органів прокуратури свого часу були визначені на підставі Дисциплінарного статуту прокуратури України [9]. Цим Статутом (ст.ст. 4, 5) передбачено, що прокурорсько-слідчі працівники, а також працівники навчальних, наукових та інших установ прокуратури заохочуються за сумлінне і зразкове виконання службових обов'язків, ініціативу та оперативність у роботі. Заходами заохочення є: подяка; грошова премія; подарунок; цінний подарунок; дострокове присвоєння класного чину або підвищення в класному чині; нагородження нагрудним знаком «Почесний працівник прокуратури України». За особливі заслуги в роботі працівники прокуратури можуть бути представлені до нагородження державними нагородами і присвоєння почесного звання «Заслужений юрист України». Крім того, заохочення оголошується наказом, про що вноситься запис до трудової книжки. Наказ оголошується особі, якій винесено заохочення, всім працівникам даної прокуратури і додається до особової справи.

Також система морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури включає заходи дисциплінарної відповідальності, які застосовуються у порядку дисциплінарного провадження.

У відповідності до Закону України «Про прокуратуру» (ст.ст. 44, 45) дисциплінарне провадження здійснюється Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів (далі – КДКП). З правової точки зору, дисциплінарне провадження – це процедура розгляду КДКП дисциплінарної скарги, в якій містяться відомості про вчинення прокурором дисциплінарного проступку. При цьому, право на звернення до КДКП із дисциплінарною скаргою про вчинення прокурором дисциплінарного проступку має кожен, кому відомі такі факти.

Підстави для притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності є наступні: невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків; необґрунтоване зволікання з розглядом звернення; розголошення таємниці, що охороняється законом, яка стала відомою прокуророві під час виконання повноважень; порушення встановленого законом порядку подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру; вчинення дій, що порочать звання прокурора і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності, у чесності та непідкупності органів прокуратури; систематичне (два і більше разів протягом одного року) або одноразове грубе порушення правил прокурорської етики; порушення правил внутрішнього службового розпорядку; втручання чи будь-який інший вплив прокурора у випадках чи порядку, не передбачених законодавством, у службову діяльність іншого прокурора, службових, посадових осіб чи суддів, у тому числі шляхом публічних висловлювань стосовно їх рішень, дій чи бездіяльності, за відсутності при цьому ознак адміністративного чи кримінального правопорушення; публічне висловлювання, яке є порушенням презумпції невинуватості [18, с. 16-21].

В умовах сьогодення, розвиток системи морально-правових заходів забезпечення службово-трудової дис-

ципліни в органах прокуратури, має передбачати процеси посилення морально-етичних норм та правил поведінки посадових осіб, стимулювання службово-трудової активності, визначення більш чітких правил та норм застосування дисциплінарної відповідальності [19, с. 75-95 ; 20, с. 203-210; 21, с. 7-10]. Крім того, позитивні очікування якісних змін пов'язані із новітнім процесом кодифікації трудового законодавства шляхом врахування у проекті Трудового кодексу України [22] положень щодо заходів забезпечення трудової, у тому числі службово-трудової дисципліни.

Таким чином, система морально-правових заходів забезпечення службово-трудової дисципліни в органах прокуратури – це сукупність моральних, етичних, організаційних, правових заходів, які спрямовані на належне функціонування службово-трудої дисципліни в органах прокуратури. Основні ознаки системи морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури є наступні: а) метою їх є належне виконання завдань, функцій та повноважень органів прокуратури; б) вони спрямовані на належне функціонування службово-трудої дисципліни; в) регламентуються нормами спеціального та трудового законодавства; г) спрямовані на поведінку посадових осіб органів прокуратури; г) передбачають, як правило, механізми позитивного стимулювання належного виконання посадовими особами органів прокуратури службово-трудої обов'язків; д) включають понесення посадовими особами органів прокуратури дисциплінарної відповідальності.

Отже, основними напрямками удосконалення морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури є: 1) розробка та затвердження Національної стратегії щодо реформування органів прокуратури, у тому числі концепції забезпечення

службово-трудої дисципліни, гармонізації законодавства про прокуратуру та трудового законодавства; 2) внесення змін до Кодексу законів про працю України положень щодо системи морально-правових заходів забезпечення трудової та службово-трудої дисципліни; 3) внесення змін до проекту Трудового кодексу (реєстр. № 1658 від 24.07.2017 р.) щодо системи морально-правових заходів забезпечення трудової та службово-трудої дисципліни; 4) розробка та внесення системних змін до Закону України «Про проку-

ратуру» щодо морально-правових заходів забезпечення службово-трудої дисципліни в органах прокуратури, зокрема умов та порядку застосування заходів заохочень до посадових осіб органів прокуратури; 5) розробка та ухвалення Національного кодексу професійної етики та доброчесності прокурорів; 6) забезпечення належного моніторингу, нагляду та контролю за діяльністю органів прокуратури, у тому числі через координацію роботи із інститутами громадянського суспільства.

Список використаних джерел

1. *Іншин М.І.* Проблеми правового регулювання праці державних службовців України: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.05 / М. І. Іншин; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. К., 2005. 39 с.
2. *Конституція* України. Закон України 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
3. *Про* Стратегію сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. : Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
4. *Про* Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015 № 276/2015 «[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.
5. *Костюк В. Л.* Правосуб'єктність у трудовому праві: проблеми теорії та практики: [Монографія]. В. Л. Костюк. К.: *Видавець Карпенко В. М.*, 2012. 464 с.
6. *Керівні* принципи, що стосуються ролі осіб, які здійснюють судове переслідування, прийнятих восьмим Конгресом Організації Об'єднаних Націй з попередження злочинності і поведження з правопорушниками, Гавана, Куба, 27.08–7.09. 1990 року URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/other_documents.html
7. *Кодекс* законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VII (у редакції від 01.01.2019 р.). Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. № 50. Ст. 375.
8. *Про* прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року №1789-XII // *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 793.
9. *Про* затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України: Постанова Верховної Ради України від 6 листопада 1991 року №1796-XII// *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 4. Ст. 15.
10. *Про* прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року №1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 15.
11. *Костюк В. Л.* Конституційне право на працю у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / В. Л. Костюк // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. № 2(10): [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14kvlnpa.pdf>.
12. *Косюта М. В.* Проблеми та шляхи розвитку прокуратури України в умовах побудови демократичної правової держави: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.10 / М. В. Косюта ; *Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого*. Х., 2002. 33 с.

13. Якимчук М. К. Організаційно-правові основи управління в органах прокуратури України: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / М. К. Якимчук; НАН України; *Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького*. К., 2002. 32 с.
14. Могілевський Л. В. Єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин працівників органів внутрішніх справ України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Л. В. Могілевський; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2008. 22 с.
15. *Трудове право України: підручник/За заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка*. Київ: *Юрінком Інтер*, 2017. 600 с.
16. *Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: Затверджений всеукраїнською конференцією прокурорів від 27.04.2017: [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/vskonpp17.html?_m=publications&_t=rec&id=207089
17. Про засади запобігання та протидії корупції: Закон України від 7 квітня 2011 р. №3206-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №40. Ст.404.
18. Костюк В. Л., Семененко Б. В. Процедура застосування дисциплінарної відповідальності прокурора: теоретико-правовий аспект / В. Л. Костюк, Б. В. Семененко // *the Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 42. С. 12-20.
19. Кутومانов Д. Є. *Методи забезпечення трудової дисципліни: теоретико-прикладні аспекти: монографія/Д. Є. Кутومانов*. Харків: Діса плюс, 2015. 448 с.
20. Подорожній Є. Ю. *Проблеми теорії та практики юридичної відповідальності у трудовому праві України: монографія/Є. Ю. Подорожній*. Харків: Панов. 394 с.
21. Хлепітько М. М. Особливості правового стимулювання трудової активності працівників. автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / М. М. Хлепітько; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2018. 20 с.
22. *Трудовий кодекс: законопроект, реєстр. №1658 від 24.07.2017 р., внесений Гройсманом В. Б., Денисовою Л. Л., Папієвим М. М., Кубівим С. І./ [Електронний ресурс]*. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?iid=&pf3516=1658&skl=9.

Семененко Б. В. Система морально-правових заходів забезпечення службово-трудової дисципліни в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект

У цій статті досліджуються науково-теоретичні аспекти щодо системи морально-правових заходів забезпечення службово-трудової дисципліни в органах прокуратури. Акцентовано увагу на важливості забезпечення службово-трудової дисципліни в умовах реформування органів прокуратури. Відзначено проблеми законодавчого регулювання. Наголошено та недоліках існуючих законодавчих приписів щодо системи морально-правових заходів забезпечення службово-трудової дисципліни в органах прокуратури. Розкрито окремі морально-правові заходи забезпечення службово-трудової дисципліни в органах прокуратури. Зроблено висновки та пропозиції.

Ключові слова: органи прокуратури; посадові особи; прокурор; службово-трудова дисципліна; професійна етика; заохочення; дисциплінарна відповідальність; удосконалення законодавства про прокуратуру; гармонізація законодавства про прокуратуру та трудового законодавства.

Семененко Б. В. Система морально-правових мер забезпечення службово-трудової дисципліни в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект

В этой статье исследуются научно-теоретические аспекты по системе морально-правовых мер обеспечения служебно-трудова дисципліни в органах прокуратури. Акцентовано внимание важность обеспечения служебно-трудова дисципліни в условиях реформирования органов прокуратури. Отмечено проблемы законодатель-

ного регулирования. Отмечено недостатки существующих законодательных предписаний о системе морально-правовых мер обеспечения служебно-трудовой дисциплины в органах прокуратуры. Раскрыты отдельные морально-правовые меры обеспечения служебно-трудовой дисциплины в органах прокуратуры. Сделаны выводы и предложения.

Ключевые слова: органы прокуратуры; должностные лица; прокурор; служебно-трудовая дисциплина; профессиональная этика; поощрения; дисциплинарная ответственность; совершенствование законодательства о прокуратуре; гармонизация законодательства о прокуратуре и трудового законодательства.

Semenenko B. The system of moral and legal measures for the provision of service and labor discipline in the prosecutor's office: a scientific and theoretical aspect

The article deals with the scientific and theoretical aspects of the system of moral and legal measures for the provision of service and labor discipline in the prosecutor's offices. The emphasis is placed on the importance of providing service and labor discipline in the context of the reform of the prosecutor's office. Problems of legislative regulation are noted. The shortcomings of existing legislative provisions concerning the system of moral and legal measures for securing labor and labor discipline in the prosecutor's offices are also emphasized. Separate moral and legal measures of providing of the service-work discipline in the bodies of the prosecutor's office are revealed. Conclusions and suggestions are made.

Key words: prosecutor's offices; officials; prosecutor; service and labor discipline; professional ethics; promotion; disciplinary responsibility; improvement of the law on the prosecutor's office; Harmonization of the law on the prosecutor's office and labor legislation.

Semenenko B. The system of moral and legal measures for the provision of service and labor discipline in the prosecutor's office: a scientific and theoretical aspect

The article deals with the scientific and theoretical aspects of the system of moral and legal measures for the provision of service and labor discipline in the prosecutor's offices. The emphasis is placed on the importance of providing service and labor discipline in the context of the reform of the prosecutor's office. Problems of legislative regulation are noted.

It is noted that moral and legal measures to ensure the official-work discipline are intended: 1) to promote the motivation of work in the prosecutor's offices; 2) the development of a clear system of moral, legal requirements, restrictions and responsibilities regarding positions in the prosecutor's office; 3) stimulate the proper execution by the prosecutor's bodies of the powers and responsibilities entrusted to them; 4) to stimulate the proper performance, first of all, by the officials of the prosecutor's office for the duties entrusted to them by the official-labor (official) duties; 5) promote the development of a system of incentives in the prosecutor's office; 6) streamlining issues related to bringing officials to disciplinary responsibility.

It is specified that the Law of Ukraine "On Prosecutor's Office" stipulates that the activities of the prosecutor's office are based on the principles of: the rule of law and recognition of a person, his life and health, honor and dignity, inviolability and security of the highest social value; legality, justice, impartiality and objectivity; territoriality; presumption of innocence; the independence of prosecutors, which implies the existence of safeguards against illegal political, material or other influence on the prosecutor's

decision making in the performance of official duties; political neutrality of the prosecutor's office; inadmissibility of illegal interference of the prosecutor's office in the activities of the legislative, executive and judicial authorities; respect for the independence of judges, which provides for the prohibition of public expression of doubts about the justice of court decisions outside the procedure of their appeal in the manner prescribed by the procedural law; transparency of the prosecutor's office, provided by open and competitive employment of the prosecutor's office, free access to information of reference nature, provision of information requests, if the law does not impose restrictions on its provision; strict adherence to the requirements of professional ethics and behavior.

These basic principles, firstly, aim at the purpose and tasks of the service and labor discipline in the prosecutor's office; and secondly, contribute to the allocation of moral, ethical and legal factors that ensure the functioning of the service and labor discipline.

It is concluded that the system of moral and legal measures for the provision of service and labor discipline in the organs of the prosecutor's office is a set of moral, ethical, organizational, legal measures aimed at the proper functioning of the service and labor discipline in the prosecutor's offices. The main features of the system of moral and legal measures for the provision of service and labor discipline in the prosecutor's office are as follows: a) the purpose is to properly carry out the tasks, functions and powers of the prosecutor's offices; b) aimed at the proper functioning of the service and labor discipline; c) are regulated by the norms of special and labor legislation; d) aimed at the behavior of officials of the prosecutor's office; e) provide, as a rule, mechanisms for positive stimulation of the proper performance of officials of the prosecutor's office for labor and labor duties; e) include the prosecution of officials by the officials of the prosecutor's office of disciplinary liability.

It is noted that the main directions of improvement of the moral and legal measures for securing of labor and labor discipline are: 1) development and approval of the National Strategy for the reform of the prosecutor's offices, including the concept of securing the service and labor discipline, harmonization of the law on the prosecutor's office and labor legislation; 2) the introduction of amendments to the Labor Code of Ukraine on the system of moral and legal measures to ensure labor and service and labor discipline; 3) the draft Labor Code (Reg. N. 1658 dated July 24, 2017) concerning the system of moral and legal measures to ensure labor and service and labor discipline; 4) the development and introduction of systemic changes to the Law of Ukraine "On the Prosecutor's Office" concerning the moral and legal measures to ensure the service and labor discipline in the prosecutor's offices, in particular the conditions and procedure for applying incentive measures to officials of the prosecutor's offices; 5) development and adoption of the National Code of Professional Ethics and Integrity of Prosecutors; 6) ensuring adequate monitoring, supervision and control over the activities of the public prosecutor's office, including through coordination of work with civil society institutions.